

สำเนาฉบับ

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๓๑๔๐/๒๕๕๕
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๕๒ /๒๕๕๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๓ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ระหว่าง

- นายธงชัย แก้วรัมย์ ที่ ๑
- นางปัทมา มหานาม ที่ ๒
- นางวรรณภา แสนวา ที่ ๓
- นายวีระ สดมพฤษ์ ที่ ๔
- นายธนกฤต นาคบรรจง ที่ ๕

ผู้ฟ้องคดี

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ที่ ๑
คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการ
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
ได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง
พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือ
เสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากประกาศดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิและปิดกั้น

/เสรีภาพ...

เสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพโดยมิได้จัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดกฎเกณฑ์และเงื่อนไขในประกาศดังกล่าวให้เฉพาะผู้ที่ได้รับสิทธิทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราว ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ที่ไต่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ให้เป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอทดลองประกอบกิจการตามประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุ กระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเสียสิทธิในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากกลายเป็นบุคคลที่มีไต่อยู่ในกฎเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าวทั้งที่ไต่ยื่นความประสงค์ไว้แล้ว แต่ถูกผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธ และอีกกรณีหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีบางรายมิได้แจ้งความประสงค์หรือมิได้ขอยายระยะเวลาการทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราวไว้ ทั้ง ๒ กรณีสืบเนื่องมาจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งในขณะนั้น คือ กทช. ยังมิได้เปิดให้มีการแจ้งความประสงค์หรือลงทะเบียนประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทธุรกิจ กรณีนี้หากต้องการเป็นวิทยุกระจายเสียงประเภทธุรกิจจะมีการโฆษณาได้ แต่หากลงทะเบียนในประเภทชุมชนจะมีเงื่อนไขห้ามโฆษณาในรายการของสถานีวิทยุ โดยผู้ถูกฟ้องคดียืนยันว่าจะเปิดให้ลงทะเบียนประเภทธุรกิจให้ในภายหลังและให้รอไปก่อน ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงรอความหวังตามผู้ถูกฟ้องคดียืนยันไว้ และเมื่อมาถึงวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีเปิดแจ้งความประสงค์และลงทะเบียนตามประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกฟ้องคดีกลับตีกรอบให้เฉพาะบุคคลตามกฎหมายเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นเท่านั้นที่มีสิทธิลงทะเบียนประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทธุรกิจ ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าและผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงทั้งหลายที่รอคอยหมดโอกาสด้วยกฎหมายเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งในระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีบางรายที่มีไต่ไปแจ้งความประสงค์ขอลงทะเบียนหรือมิได้ขอยายระยะเวลาการทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราวเนื่องจากต้องการเป็นสถานีวิทยุประเภทธุรกิจ หรือกรณีที่ผู้ฟ้องคดีบางรายไต่ยื่นแจ้งความประสงค์ไว้แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิเสธโดยส่งคำร้องคืน หรือกรณีที่ผู้ฟ้องคดีบางรายที่ไปขอลงทะเบียนตามประกาศ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน ในกรณีนี้ผู้ฟ้องคดีจะถูกจับกุม ยึดเครื่องส่งพร้อมอุปกรณ์ และมีคำสั่งห้ามออกอากาศและถูกดำเนินคดีในข้อหา มี ไซ้ ซึ่งเครื่องวิทยุ

/คมนาคนม...

คมนาคมและจัดตั้งสถานีวิทยุคมนาคมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย อันเนื่องมาจากการออกกฎหรือประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งข้อกล่าวหาขัดแย้งกับความเป็นจริง หากพิจารณาจากบุคคลที่ไปลงทะเบียนไว้เกือบหนึ่งหมื่นสถานีก็ไม่มีใครได้รับใบอนุญาต โดยที่กฎเกณฑ์ในประกาศดังกล่าวมีลักษณะเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีอยู่ในฐานะเป็นผู้กำกับดูแลคลื่นความถี่ แต่กลับประกอบกิจการสถานีวิทยุแข่งขันกับผู้ประกอบกิจการถึง ๖ สถานี โดยไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีหรือผู้ประกอบกิจการรายอื่น และประกาศดังกล่าวกำหนดให้เครื่องส่งกำลังคลื่นมีค่าไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ ความสูงของสายอากาศไม่เกิน ๖๐ เมตร แต่สถานีวิทยุของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเช่นว่านั้น การกระทำดังกล่าวจึงถือเป็นการเลือกปฏิบัติ เป็นการจำกัดสิทธิเกินความจำเป็น ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าและผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง รวมทั้งสาธารณชน แม้กระทั่งองค์กรทางศาสนาต้องเดือดร้อนเสียหาย ต้องถูกจำกัดขอบเขตในการเผยแพร่สารธรรมผ่านทางด้านการสื่อสาร นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีกระทำการอันมีลักษณะเป็นการสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร เนื่องจากประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ทดลองประกอบกิจการกระจายเสียงต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นค่าพิจารณาคำขอ ซึ่งถือได้ว่าเป็นค่าธรรมเนียม นอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติ เพราะกฎหมายได้กำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียมต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วเท่านั้น และผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดกฎเกณฑ์การอบรมและทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศ อันมีลักษณะสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็น โดยผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดให้ผู้ที่มิสิทธิเข้าอบรมผู้ประกาศต้องสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาสื่อสารมวลชน (วิทยุ – โทรทัศน์) ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรม ๓ ชั้นตอน คือ ระดับต้น ๔,๐๐๐ บาท ระดับกลาง ๕,๐๐๐ บาท ระดับสูง ๖,๐๐๐ บาท และเสียค่าทดสอบผู้ประกาศอีก ๑,๐๐๐ บาท รวม ๑๖,๐๐๐ บาท

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กล่าวคือ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดอำนาจหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีไว้ในมาตรา ๒๗ มี ๒๕ ข้อ แต่ไม่มีข้อใดให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกหลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการ

/โดยผู้ฟ้องคดี...

โดยผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือคัดค้านเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ในวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำร่างประกาศออกแสดงความคิดเห็น ประกาศดังกล่าวได้รับการคัดค้านโดยเสียงส่วนใหญ่จากผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น แม้กระทั่งทางคณะสงฆ์ไทย ต่อมาก็ทำหนังสือแสดงการคัดค้านประกาศดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศดังกล่าวมาใช้บังคับโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๑ ได้บัญญัติให้ผู้ที่ประสงค์จะใช้คลื่นความถี่ต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หมายถึงในการออกใบอนุญาตผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องจัดการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากกฎหมายบัญญัติไว้ว่าการขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ เป็นการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แล้ว ให้ถือว่าอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง และให้ถือว่าอนุญาตให้มี และให้ใช้เครื่องวิทยุคมนาคม และตั้งสถานีวิทยุคมนาคมด้วย กล่าวคือ มีใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพียงฉบับเดียวก็จะครอบคลุมไปถึงใบอนุญาตประเภทอื่นๆ ด้วย ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนตามบทบัญญัติดังกล่าวก็เท่ากับว่าผู้ประกอบกิจการแต่ละสถานีจะต้องมีใบอนุญาตถึง ๕ ฉบับ คือ (๑) ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ (๒) ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๑ (๓) ใบอนุญาตให้มีเครื่องวิทยุคมนาคม (๔) ใบอนุญาตให้ใช้เครื่องวิทยุคมนาคม และ (๕) ใบอนุญาตจัดตั้งสถานีตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งวิทยุของผู้ฟ้องคดีเป็นวิทยุกระจายเสียงมิใช่วิทยุคมนาคม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งข้อกล่าวหาและดำเนินคดีในความผิดวิทยุคมนาคม จึงเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ปฏิบัติตามรูปแบบ ขั้นตอนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีเปิดลงทะเบียนประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทธุรกิจให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าหรือผู้ที่มีได้ลงทะเบียนประเภทชุมชนชั่วคราวหรือมิได้ขยับระยะเวลาไว้

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีระงับการจับกุมหรือดำเนินคดีซึ่งอาศัยเหตุโดยอ้างกฎหมายอันมิชอบจนกว่าจะมีรูปแบบขั้นตอนอันถูกต้อง

/๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดี...

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีหยุดการกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีทั้งห้าและต่อสาธารณะ หรือต่อองค์การทางศาสนาในการเผยแพร่สารธรรมผ่านทางด้านสื่อสาร

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกการกระทำอันมีลักษณะเป็นการสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดกับผู้ฟ้องคดีทั้งห้าหรือประชาชนผู้ประกอบกิจการเกินสมควร

๕. ให้เพิกถอนหรือหยุดดำเนินการตามประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ จนกว่าจะมีกฎเกณฑ์อันถูกต้องชอบธรรม

ศาลมีคำสั่งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า การฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ชอบด้วยมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ เนื่องจากไม่ปรากฏว่าคำฟ้องได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอันเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายเพียงพอให้ผู้ถูกฟ้องคดีเข้าใจและสามารถให้การได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศพิพากษาใช้บังคับ เพราะประกาศดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ และให้มีผลใช้บังคับในวันถัดไป ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจะต้องยื่นฟ้องขอให้เพิกถอนประกาศดังกล่าวภายในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ แต่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องเป็นคดีนี้ต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ จึงเกินกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามนัยมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และคดีนี้ไม่เข้าเงื่อนไขที่จะฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามนัยมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และกรณีนี้

/ผู้ฟ้องคดีทั้งห้า...

ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าฟ้องว่า หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอบรมหลักสูตรบัตรผู้ประกาศไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เรื่อง การอบรมและทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ดังนั้น ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ายื่นฟ้องคดีนี้ ประกาศดังกล่าวยังไม่มีผลใช้บังคับ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงยังไม่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากประกาศดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ใช่เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาล เนื่องจากแต่เดิมพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งในปัจจุบันได้ถูกยกเลิก โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ดังนั้น ผู้ที่จะดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียง หรือประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง จะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ แม้อต่อมาภายหลังจะได้มีการตราและบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๐ ซึ่งกำหนดให้คลื่นความถี่เพื่อการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าวและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด อันเป็นเหตุให้มีการตราพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อกำหนดการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ในการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งการมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔๐ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ หาได้มีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ หรือเปลี่ยนแปลงหลักกฎหมายที่กำหนดให้การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงจะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากการที่บทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวกำหนดให้ในวาระเริ่มแรกทำการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ หรือเรียกโดยย่อว่า กสช.

ยังไม่แล้วเสร็จ...

ยังไม่แล้วเสร็จ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การอนุญาต และการกำกับดูแลหรือควบคุมการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติจนถึงวันที่กฎหมายกำหนด แต่ในระหว่างนั้นจะพิจารณาจัดสรรคลื่นความถี่ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรืออนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมไม่ได้ นอกจากนี้ แม้ภายหลังจะมีการแต่งตั้ง กสช. แล้ว พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง ยังได้บัญญัติให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การอนุญาต และการกำกับดูแลหรือการควบคุมการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นอำนาจหน้าที่ของ กสช. ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น ผู้ใดที่ประสงค์จะดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์จะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อมาภายหลัง แม้จะมีการใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๗ ซึ่งกำหนดในหลักการเกี่ยวกับการบริหารจัดการคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เป็นอย่างเดียวกันกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ กล่าวโดยสรุปคือ คลื่นความถี่ดังกล่าวเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ และกำหนดให้องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตและกำกับการใช้งานคลื่นความถี่และการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ อันมีหลักการสำคัญในการกำหนดให้การประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์จะต้องได้รับใบอนุญาตจาก กสช. และจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการอนุญาตและการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ หากแต่หลักการทางกฎหมายที่สำคัญที่ปรากฏในพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ คือ การกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์

/จะประกอบกิจการ...

จะประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์จะต้องได้รับอนุญาตหรือใบอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น

โดยที่การดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงในช่วงแรกจะดำเนินการโดยส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ อันสืบเนื่องมาจากเหตุผลในการใช้คลื่นความถี่เพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ ประกอบกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล หรือการกระจายข่าวสาร หรือเหตุภัยพิบัติไปยังประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ทั่วไป ซึ่งการดำเนินการเช่นนั้นในระยะแรกอาจมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐตลอดเวลา เพื่อเป็นการประกันสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น หรือเมื่อมีเหตุการณ์พิเศษที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐจะต้องติดต่อสื่อสารกับประชาชนด้วยวิธีการที่รวดเร็วและประหยัด สามารถเข้าถึงประชาชนได้โดยปราศจากอุปสรรคหรือภาระต้นทุนแก่ประชาชนเกินสมควร หากแต่การดำเนินการกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงของเอกชนผู้ได้รับการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา นั้น จะยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผ่านข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา และการดำเนินการกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ รวมถึงผู้ได้รับการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา ยังคงต้องอยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หากแต่โดยที่รัฐมีแนวความคิดในการปฏิรูปการสื่อสารให้มีความเป็นเสรี ปราศจากการควบคุมและตรวจสอบโดยรัฐ เพื่อเป็นการประกันสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและสำคัญอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษาและการพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงได้มีการกำหนดเป็นหลักการสำคัญไว้ในมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียงเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ อันเป็นการกำหนดหลักการสำคัญว่า คลื่นความถี่ดังกล่าวเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติที่ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดสามารถกล่าวอ้างความเป็นเจ้าของหรือถือสิทธิครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์ได้ตามอำเภอใจ โดยให้มีการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระจากการบังคับบัญชาของฝ่ายบริหารเพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาจัดสรร การอนุญาต รวมตลอดถึงการกำกับดูแลการใช้งานคลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด พร้อมทั้งการพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดอย่างไรก็ตาม โดยที่การอนุญาตให้มีการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามพระราชบัญญัติ

วิทยุกระจายเสียง...

วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือโดยเอกชนผู้ได้รับการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา โดยชอบด้วยกฎหมายจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่มาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จะมีผลใช้บังคับ หากจะกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการอนุญาตให้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงโดยชอบด้วยกฎหมายจะต้องยุติการดำเนินการและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยทันที ย่อมเป็นเหตุให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อสิทธิ โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ที่ได้รับการอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุกระจายเสียง อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อประชาชนที่รับฟังรายการที่ดำเนินการโดยผู้ที่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายให้ต้องขาดไร้ประโยชน์อันพึงมีพึงได้จาก การรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงดังกล่าว เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การรับรู้การถ่ายทอดเสียงในกิจกรรมพิเศษ หรือแม้แต่การรับฟังรายการเพลงหรือรายการบันเทิงเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสุนทรีย์ ดังนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๓๕ (๒) และหรือมาตรา ๓๐๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงได้บัญญัติเป็นหลักการเดียวกัน กล่าวคือ การตรากฎหมายว่าด้วยการพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อการส่งวิทยุกระจายเสียง และการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง จะต้องไม่กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญของการได้รับอนุญาต สัมปทานหรือสัญญาให้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งในการตรากฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการออกกฎ ประกาศ ระเบียบ คำสั่งตามกฎหมายดังกล่าว จะต้องเป็นไปตามหลักการดังกล่าวด้วยเช่นเดียวกัน กล่าวคือ โดยผลของการปฏิบัติตามกฎหมายและประกาศ หลักเกณฑ์อื่นเกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาที่มีผลโดยสมบูรณ์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ใช้บังคับ หรือที่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกาศใช้ ดังจะเห็นได้จากการที่พระราชบัญญัติการ

/ประกอบกิจการ...

ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ ได้บัญญัติรับรองสิทธิให้กรมประชาสัมพันธ์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่ประกอบกิจการกระจายเสียงอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวใช้บังคับ ให้ดำเนินกิจการหรือประกอบกิจการนั้นได้ต่อไปจนถึงวันที่กำหนดในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ในขณะที่มาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้บัญญัติรับรองให้ผู้ที่ได้รับอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเพื่อประกอบกิจการกระจายเสียงอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ ให้มีสิทธิประกอบกิจการกระจายเสียงตามที่ได้รับอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาต่อไปจนกว่าจะอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญานั้นจะสิ้นสุดลงด้วยคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากแต่โดยที่คลื่นความถี่ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารได้นั้นมีอยู่อย่างจำกัด อีกทั้งมีคุณลักษณะทางเทคนิคที่คลื่นความถี่ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารได้มีอยู่อย่างจำกัด อีกทั้งมีคุณลักษณะทางเทคนิคที่อาจเกิดการรบกวนระหว่างกันได้อย่างรุนแรงและโดยง่าย ซึ่งจะต้องมีการบริหารจัดการเพื่อให้การใช้งานคลื่นความถี่ดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการในการใช้งานของทุกภาคส่วนได้อย่างสูงสุด โดยปราศจากการรบกวนอย่างรุนแรง ซึ่งเดิมการบริหารจัดการคลื่นความถี่ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารนั้นจะถูกจำกัด การพิจารณาอนุญาตให้กับเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ เช่น หน่วยงานทางการทหาร ตำรวจ หรือส่วนราชการ ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ จนเมื่อมีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีรากฐานแนวความคิดมุ่งเน้นการปฏิรูปสื่อมวลชนให้มีความหลากหลายของประชาชน ประกอบกับได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ขึ้น โดยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการกำหนดให้การจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และการอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จะต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน โดยจะต้องจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ หากแต่โดยที่ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ไม่ได้มีการ

/แต่งตั้ง กสข...

แต่งตั้ง กสช. เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตจัดสรรและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ตามที่พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนด ส่งผลให้สิทธิของภาคประชาชนที่จะได้ใช้งานคลื่นความถี่เพื่อการดำเนินกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมยังไม่เกิดผลขึ้นจริงในทางปฏิบัติ ในขณะเดียวกันภาคประชาชนบางกลุ่มได้ริเริ่มดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนโดยอ้างสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ตามมาตรา ๓๙ และสิทธิในการใช้งานคลื่นความถี่ซึ่งเป็นทรัพยากรของชาติตามมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หากแต่เป็นการดำเนินการที่ปราศจากกฎหมายกำหนดหรือรองรับซึ่งสิทธิดังกล่าว อันเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่บัญญัติให้การจัดสรรและการใช้คลื่นความถี่เพื่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมซึ่งเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ จะต้องดำเนินการโดยองค์การของรัฐที่เป็นอิสระ และตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งยังคงมีผลใช้บังคับสืบเนื่องต่อมาภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกาศใช้ ดังนั้น การริเริ่มจัดตั้งและการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนของประชาชนแม้จะเป็นการอ้างพื้นฐานจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ หากแต่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์จะต้องดำเนินคดีตามกฎหมายกับกลุ่มประชาชนที่ดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนดังกล่าว ซึ่งก่อให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์และการทักท้วงของภาคประชาสังคมอื่นๆ อย่างกว้างขวาง จนในท้ายที่สุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้มีการเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีซึ่งมีมติในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ และเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๘ เห็นชอบต่อมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวในการลงทะเบียนของประชาชนเพื่อการจัดตั้งจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน ภายใต้หรือในนามของกรม

/ประชาสัมพันธ์...

ประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการส่งวิทยุกระจายเสียง ทั้งนี้ เพื่อมิให้การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีลักษณะของการจัดสรรคลื่นความถี่ และการอนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงเพิ่มเติม อันจะเป็นการขัดต่อมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขทางเทคนิค ในการส่งวิทยุกระจายเสียง การจัดรายการและเนื้อหาการออกอากาศรายการต่างๆ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวให้มีผลจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง กสช. แล้วเสร็จ

โดยการดำเนินการจัดตั้งจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนในระยะแรกเริ่มนั้น เป็นไปในลักษณะของการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะและปราศจากการแสวงหากำไร จึงยังไม่ได้ได้รับความนิยมนัก หากแต่ต่อมาภายหลัง เมื่อได้มีการผ่อนปรนให้จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนสามารถมีโฆษณาได้ ๖ นาทีต่อชั่วโมง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถานีวิทยุกระจายเสียงมีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินกิจการสถานีได้อย่างต่อเนื่อง โดยได้มีแนวคิดที่จะจำกัดมิให้เป็นการโฆษณาในเชิงพาณิชย์เพื่อเป็นการจูงใจมิให้ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียงด้วยกำลังส่งสูงเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพของสัญญาณวิทยุกระจายเสียงให้มีความคมชัดและแพร่กระจายไปยังพื้นที่ได้เป็นบริเวณกว้าง หากแต่ข้อจำกัดในการตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ส่งผลให้การโฆษณาทางสถานีวิทยุกระจายเสียงไม่ได้เป็นไปเพียงเท่าที่จำเป็น หรือไม่มีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ และประชาชนมีการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นจำนวนมาก และทั่วประเทศโดยปราศจากการควบคุมหรือกำกับดูแลการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด ก่อให้เกิดปัญหาทั้งในส่วนของการใช้งานคลื่นความถี่เพื่อการส่งวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเดิมจะมีการกำหนดให้มีช่องว่างระหว่างคลื่นความถี่แต่ละช่องเพื่อป้องกันมิให้เกิดการรบกวนคลื่นความถี่ระหว่างกัน หากแต่โดยที่คลื่นความถี่ตามแผนที่กำหนดไว้เดิมนั้น ไม่เพียงพอต่อการใช้ในการส่งออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนได้ ผู้ดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนส่วนใหญ่จึงนิยมใช้คลื่นความถี่ในส่วนที่เป็นช่องว่างที่ถูกกำหนดไว้เพื่อป้องกันมิให้เกิดการรบกวนของคลื่นความถี่ระหว่างกัน ดังจะเห็นได้จากในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเดิมจะมีการกำหนดให้ใช้คลื่นความถี่ซึ่งลงท้ายเลขความถี่ด้วย .๐ หรือ .๕ จะมีการแทรกหรือการรบกวนจากคลื่นความถี่ที่ลงท้ายด้วย .๒๕ หรือ .๗๕ ซึ่งส่งออกมาจากสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนในบริเวณใกล้เคียงด้วยกำลังส่ง

/ในระดับสูง...

ในระดับสูงเสมอ ส่งผลให้คุณภาพในการรับฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงของแต่ละคลื่นความถี่ ทั้งคลื่นความถี่เดิมและคลื่นความถี่ที่เกิดจากการแทรกตัวในช่องว่างของคลื่นความถี่ ตามแผนความถี่ที่กำหนดต่างไม่มีคุณภาพ ไม่ชัดเจน ซึ่งหากผู้ดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงประสงค์จะให้การออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงของตนเองมีความชัดเจน จะต้องเพิ่มกำลังส่งของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงของตน ส่งผลต่อเนื่องก่อให้เกิดการแพร่คลื่นความถี่แปลกปลอม และนำไปสู่การรบกวนคลื่นความถี่ในกิจการอื่นอย่างรุนแรง อาทิเช่น การรบกวนการใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินทั้งในส่วนของ การติดต่อสื่อสารระหว่างหอบังคับการบินและนักบินในขณะทำการบิน และระบบการใช้งานคลื่นความถี่เพื่อนำร่องการลงจอดอัตโนมัติของอากาศยาน ซึ่งมีความจำเป็นในกรณีที่ทัศนวิสัยในบริเวณท่าอากาศยานไม่เหมาะสมต่อการนำเครื่องลงจอดโดยอาศัยการควบคุมของนักบิน ซึ่งการรบกวนการใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินนี้จะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน รวมถึงมาตรฐานความปลอดภัยในการเดินอากาศยาน และที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง หรือสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ต่างได้รับเรื่องร้องเรียนการรบกวนการใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินจากสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานคลื่นความถี่ดังกล่าว ด้วยจำนวนของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เพิ่มมากขึ้นและปราศจากการกำกับดูแลอย่างเข้มงวด ส่งผลให้รายการที่มีการออกอากาศผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวในบางครั้งจะเป็นรายการที่มีเนื้อหารายการที่ต้องห้ามตามกฎหมาย เช่น การโฆษณาขายยาหรือเครื่องสำอางที่ไม่ผ่านการอนุญาตให้เผยแพร่โฆษณาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือการออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระเป็นการหมิ่นเหม่ผู้รับฟังรายการให้หลงเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ เรื่องเหนือธรรมชาติ หรือความเชื่อมงาย ต่อมาเมื่อได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตให้กับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชนรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ซึ่งจะมีอายุใบอนุญาตไม่เกิน ๑ ปี โดย กทช. ในขณะนั้น ได้ออกประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียง

/ชุมชน)...

ชุมชน) เพื่อเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนให้กับผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงบริการชุมชน (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) นอกจากนี้ ด้วยข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏเป็นการทั่วไปว่า ได้มีผู้ดำเนินการในลักษณะของวิทยุกระจายเสียงชุมชน ซึ่งดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจำนวนมาก และกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ดังนั้น เพื่อบริหารจัดการกลุ่มผู้ดำเนินการสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวให้เกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงที่ชอบด้วยกฎหมายโดยการยื่นคำขอและเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นที่เรียบร้อย จึงได้มีการกำหนดมาตรการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านและเป็นการแก้ไขสภาวะการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงกำหนดให้ผู้ที่ได้มีการประกอบกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้ดำเนินการในลักษณะการให้บริการวิทยุกระจายเสียงชุมชนอยู่ก่อนวันที่ประกาศฉบับดังกล่าวใช้บังคับและมีคุณสมบัติ รวมถึงความประสงค์ที่จะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชนตามประกาศฉบับดังกล่าว ให้แจ้งความประสงค์ต่อคณะกรรมการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ และเมื่อแจ้งความประสงค์แล้วจะได้รับสิทธิในการทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราว โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กทช. ประกาศกำหนด รวมถึงการดำเนินการเพื่อให้เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงเป็นไปตามมาตรฐานทางเทคนิคที่กำหนด และการดำเนินการเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคมที่ใช้ในการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการและเตรียมความพร้อมในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์กำหนด และเพื่อกำกับดูแลการใช้งานคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนดังกล่าวมิให้เกิดการรบกวนอย่างรุนแรงทั้งต่อการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและต่อการใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการอื่นๆ เช่น กิจการวิทยุการบิน เป็นต้น โดยภายหลังจากที่ได้มีการออกประกาศฉบับดังกล่าวและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในเรื่องดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ปรากฏว่ามีผู้แสดงความประสงค์ขอรับใบอนุญาต และแสดงความประสงค์ขอรับสิทธิในการทดลองออกอากาศตามข้อ ๑๘ ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) จำนวนมากถึง ๗,๐๐๙ สถานี และ

/ได้รับสิทธิ...

ได้รับสิทธิและขยายระยะเวลาในการทดลองออกอากาศโดยต่อเนื่องจนถึงเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๖ โดยไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเป็นผู้มีสิทธิในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงหรือได้รับสิทธิในการทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียงอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย และแม้จะไม่มีประกาศที่พิพาทก็ไม่ได้ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้รับสิทธิในการประกอบกิจการกระจายเสียงแต่อย่างใด

ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า ประกาศพิพาททำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้รับความเดือดร้อนเสียหายเนื่องจากต้องถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคมและใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคมจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต จึงเป็นการกระทำที่อาจเป็นความผิดอาญาตามมาตรา ๒๓ ประกอบมาตรา ๖ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นเหตุให้เจ้าพนักงานตำรวจจะต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวน จับกุม ยึดและอายัดสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ซึ่งการดำเนินกระบวนยุติธรรมทางอาญาดังกล่าวย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หาได้สืบเนื่องจากการมีผลใช้บังคับของประกาศพิพาทแต่อย่างใด อีกทั้งไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองที่จะสั่งระงับหรือยกเว้นการดำเนินคดีอาญากับผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้ และจากข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ได้เป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายตามนัยมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่มีอำนาจในการออกประกาศพิพาท อีกทั้งประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบกิจการของผู้ฟ้องคดีและเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงจำนวน ๖ สถานี โดยไม่อยู่ในบังคับของประกาศพิพาท รวมทั้งการกำหนดผลของการปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิจารณาค่าขอ ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากค่าธรรมเนียมดังกล่าวจะต้องมีการเรียกเก็บเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า มาตรา ๒๗ (๓) (๔) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

/ได้บัญญัติ...

ได้บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคมในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการรบกวนซึ่งกันและกัน ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท รวมถึงการพิจารณาอนุญาตและกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในช่วงแรกเริ่มที่การจัดทำแผนความถี่วิทยุเพื่อการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงยังไม่แล้วเสร็จ เนื่องจากอยู่ในระหว่างขั้นตอนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ในการสำรวจและตรวจสอบความจำเป็นในการใช้งานคลื่นความถี่ของผู้ที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่โดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวใช้บังคับ อันเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่อาจกำหนดแผนความถี่วิทยุเพื่อการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง และพิจารณาอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียงได้ ตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ หากแต่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ได้มีผู้ซึ่งได้รับสิทธิในการทดลองออกอากาศจำนวนมากอันเป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ของ กทช. ซึ่งจะครบกำหนดระยะเวลาในการทดลองออกอากาศในวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๖ และได้ดำเนินการให้บริการวิทยุกระจายเสียงแก่ประชาชนอยู่เป็นการทั่วไป หากจะให้ระงับการทดลองออกอากาศสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนผู้รับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวได้ อีกทางหนึ่งจะเป็นการก่อให้เกิดสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่อาจที่จะควบคุมมิให้มีการแพร่คลื่นความถี่เพื่อรบกวนการใช้คลื่นความถี่ของกิจการอื่น รวมถึงการควบคุมคุณภาพรายการที่ออกอากาศได้ อันจะส่งผลให้การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงของประเทศไทยตกอยู่ในสภาวะที่วุ่นวาย การใช้งานคลื่นความถี่เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรที่จะกำหนดมาตรการชั่วคราวในการกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง

/อีกทั้ง...

อีกทั้งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบการกำกับดูแลภายใต้ระบบการออกใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงตามลักษณะและประเภทที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดเพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนทั้งในด้านคุณภาพทางเทคนิค คุณภาพของเนื้อหารายการ รวมถึงการรักษาและคุ้มครองไว้ซึ่งสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน และการใช้งานคลื่นความถี่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงและประโยชน์สาธารณะอื่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการสื่อมวลชน อันเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตามที่กำหนดในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการในการอนุญาต รวมถึงเงื่อนไขในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ด้วยเหตุนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวและกรอบในการออกประกาศพิพาทเพื่อเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการในการอนุญาตให้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงทั้งในประเภทบริการสาธารณะ บริการชุมชน และบริการทางธุรกิจ ซึ่งภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบสาระสำคัญของร่างประกาศพิพาท ซึ่งได้มีการรับฟังความเห็นสาธารณะตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว จึงได้มอบหมายให้พันเอก นที ศุกลรัตน์ ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการลงนามในประกาศพิพาท ซึ่งได้มีการนำประกาศพิพาทประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙ ตอนพิเศษ ๑๔๔ ง เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ เพื่อให้มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไปตามมาตรา ๒๗ วรรคท้ายแห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ภายหลังจากที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติ

/องค์กรจัดสรร...

องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และได้มีการโปรดเกล้าแต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ รวมถึงการจัดตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคมและกิจการอื่น รวมถึงแนวทางในการคืนคลื่นความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่หรือการปรับปรุงการใช้คลื่นความถี่ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดในตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ ซึ่งเป็นเอกสารแนบท้ายแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ให้กิจการวิทยุกระจายเสียงซึ่งออกอากาศในระบบ FM มีคลื่นความถี่สำหรับใช้ออกอากาศวิทยุกระจายเสียงจำนวน ๒๐ MHz ตั้งแต่ ๘๘.๐ ถึง ๑๐๘.๐ MHz ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จัดให้มีแผนแม่บทการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอนุญาตและการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน โดยในแผนแม่บทการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้มุ่งเน้นการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อป้องกันการผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขัน รวมถึงป้องกันมิให้มีการครอบงำในลักษณะที่เป็นการจำกัดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเพิ่มความหลากหลายของข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง โดยได้กำหนดให้มีการจัดทำมาตรการชั่วคราวก่อนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการ สืบเนื่องจากการปฏิบัติตามบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และผู้ประกอบการดังกล่าวมากกว่าร้อยละ ๙๕ จะต้องเข้าสู่มาตรการชั่วคราวภายใน ๓ ปี และจะต้องมีการพิจารณาออกใบอนุญาตกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ใช้บังคับ ดังนั้น เพื่อเป็นการดำเนินการตามแนวทางในการอนุญาตและกำกับการใช้งานคลื่นความถี่และการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามที่กำหนดในแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และแผนแม่บทการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงออกประกาศพิพาทเพื่อเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาให้สิทธิในการทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ทั้งประเภทบริการสาธารณะ บริการชุมชน และบริการทางธุรกิจ แก่ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าสู่มาตรการชั่วคราวดังกล่าว ซึ่งจะมีการกำหนด

/เงื่อนไข...

เงื่อนไขทั้งในด้านเทคนิค การจัดทำผังรายการ การควบคุมคุณภาพเนื้อหารายการ การดำเนินการเพื่อหารายได้ในกรณีที่มีการดำเนินการที่มีความสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และกฎหมายว่าด้วยเครื่องวิทยุคมนาคม ให้ผู้ที่ได้รับสิทธิทดลองประกอบกิจการได้ปฏิบัติ อันเป็นการเตรียมความพร้อมในภาคปฏิบัติจริงก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการกำกับดูแล โดยการออกใบอนุญาตตามกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ด้วยจำนวนคลื่นความถี่ที่กำหนดให้สำหรับการใช้ส่งวิทยุกระจายเสียงในระบบ เอฟ เอ็ม จำนวน ๒๐ MHz ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลและข้อบังคับของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศนั้น เป็นช่วงความถี่ที่มีอยู่อย่างจำกัด หากไม่มีการควบคุมปริมาณการใช้งานคลื่นความถี่ดังกล่าว ย่อมที่จะส่งผลให้เกิดปัญหาในการให้บริการกิจการวิทยุกระจายเสียง อันสืบเนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียง ไม่อาจที่จะควบคุมดูแลให้เกิดการใช้งานคลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ และการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงที่มีคุณภาพดังเช่นที่เป็นมาในอดีต ดังนั้น จึงควรจะต้องมีการควบคุมจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงให้มีความเหมาะสมกับปริมาณคลื่นความถี่ที่มีอยู่กล่าวคือในแต่ละเขตพื้นที่นั้นจะต้องมีจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงและมีขอบเขตการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือรัศมีการออกอากาศในขอบเขตที่เหมาะสมปราศจากการรบกวนกัน อันจะทำให้การใช้งานคลื่นความถี่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนในพื้นที่สามารถที่จะรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงในเขตพื้นที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความชัดเจนปราศจากการรบกวนของคลื่นความถี่ ประกอบกับเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อใช้กับผู้ประกอบการตามบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ ตามที่กำหนดในแผนแม่บทการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิยื่นคำขอเพื่อทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามประกาศพิพาท แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว กลุ่มที่ ๒ ผู้ที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราวตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการ

/ชุมชนชั่วคราว...

ชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ไว้ ก่อนวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ แต่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราวจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกลุ่มที่ ๓ ผู้ที่ได้รับสิทธิในการทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียงอันเนื่องมาจากการเป็นผู้แจ้งความประสงค์ไว้ตามข้อ ๑๘ ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ซึ่งประกาศพิพาทเป็นเพียงมาตรการชั่วคราวที่กำหนดขึ้นภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อกำกับดูแลการใช้งานคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับสิทธิในการดำเนินกิจการอันเนื่องมาจากการดำเนินการตามบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เท่านั้น หาได้เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการพิจารณาอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียง หรือหลักเกณฑ์เพื่อการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียงซึ่งได้มีการออกประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงและโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่คุณฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า ประกาศพิพาทไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเมื่อได้มีการพิจารณาอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แล้ว จะต้องถือเป็นการอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียงและเป็นการอนุญาตทั้งปวงอันเกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคมที่จะต้องใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง อีกทั้งการกำหนดให้ต้องมีการชำระค่าธรรมเนียมเมื่อยื่นคำขอรับสิทธิในการทดลองประกอบกิจการตามอัตราที่กำหนดในภาคผนวกนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติให้การยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เป็นการยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แล้ว ให้ถือว่าอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และให้ถือว่าได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้เครื่องวิทยุคมนาคมและตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมด้วย ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคมที่ระบุไว้ในคำขออนุญาต ซึ่งในกรณีดังกล่าว หมายความว่า ในกรณีที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

/เพื่อการประกอบ...

เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์แล้วให้ถือว่า ได้รับอนุญาต ให้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการได้รับอนุญาตให้มีใช้ ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคมและการตั้งสถานีวิทยุคมนาคมเท่านั้น โดยผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่น ความถี่ยังคงมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาต ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และใบอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องวิทยุ คอมมูนาคอมหรือการตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจาย เสียงและกิจการโทรทัศน์ และกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม เช่น การชำระค่าธรรมเนียมที่ เกี่ยวข้อง เป็นต้น หากแต่โดยมีประกาศพิพาทเป็นเพียงมาตรการชั่วคราวที่กำหนดขึ้น เพื่อการบริหารจัดการการใช้งานคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับสิทธิในการ ทดลองส่งวิทยุกระจายเสียงตามบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เท่านั้น หากใช้เป็นการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ งานคลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือการอนุญาตให้ประกอบกิจการ กระจายเสียงแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ประกาศพิพาทกำหนดให้ผู้ที่ได้รับสิทธิในการทดลอง ประกอบกิจการยังคงต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมในการยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคมและการตั้งสถานีวิทยุคมนาคมเพื่อการทดลอง ประกอบกิจการกระจายเสียงนั้นจึงไม่เป็นการขัดต่อมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่อย่างใด อนึ่ง โดยที่ประกาศพิพาทเป็นมาตรการทาง กฎหมายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดขึ้นเพื่อกำกับดูแลการใช้งานคลื่นความถี่ให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพตามความในมาตรา ๒๗ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยประกาศพิพาทได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอรับสิทธิในการ ทดลองประกอบกิจการจะต้องดำเนินการยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และ จะต้องชำระค่าธรรมเนียมพิจารณาคำขอและค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่ให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ยื่นคำขอซึ่งค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นการเรียกเก็บเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการ พิจารณาเอกสารคำขอของผู้ทดลองประกอบกิจการ รวมถึงเป็นค่าใช้จ่ายในการกำกับดูแล การใช้งานคลื่นความถี่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง โดยเมื่อได้พิจารณาคำขอและเอกสารหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องแล้ว หากผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีคุณสมบัติถูกต้องและได้ยื่นเอกสารครบถ้วนแล้ว จะได้รับการแจ้งสิทธิในการทดลองประกอบกิจการจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

/มอบหมาย...

มอบหมายโดยจะไม่มี การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมอีกแต่อย่างใด และในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอทดลองประกอบกิจการตามประกาศพิพาทรายใดที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องหรือยื่นคำขอไม่ถูกต้องหรือไม่แนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการคืนคำขอทดลองประกอบกิจการพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยไม่มี การกำหนดให้มีการคืนค่าธรรมเนียมในการพิจารณาคำขอตามที่ได้ชำระไว้แต่อย่างใด

ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า การกำหนดหลักเกณฑ์ในการยื่นคำขอทดลองประกอบกิจการตามข้อ ๗ ของประกาศพิพาทเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบกิจการวิद्यุกระจายเสียงของผู้ฟ้องคดีทั้งห้า นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ การประกอบกิจการวิद्यุกระจายเสียงจึงเป็นการประกอบกิจการที่ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการจะต้องได้รับอนุญาตและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การประกอบกิจการวิद्यุกระจายเสียงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีความเป็นธรรมและมีการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการที่จะได้รับบริการที่มีคุณภาพและเหมาะสม ประกอบกับข้อจำกัดทางด้านเทคนิคในการใช้งานคลื่นความถี่ที่มีอยู่อย่างจำกัดซึ่งจะต้องมีการพิจารณา การใช้งานให้มีความเหมาะสมและเกิดการรบกวนให้น้อยที่สุดเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจที่จะกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงทุกรายที่ประสงค์จะทดลองประกอบกิจการสามารถที่จะเข้าสู่กระบวนการทดลองประกอบกิจการวิद्यุกระจายเสียงซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาของการใช้มาตรการชั่วคราวก่อนการเปลี่ยนไปสู่การกำกับดูแลผ่านระบบใบอนุญาตตามกฎหมาย เพราะจะก่อให้เกิดปัญหาการเพิ่มจำนวนของสถานีวิद्यุกระจายเสียงที่มีมากกว่าปริมาณของคลื่นความถี่ที่มีอยู่ อันจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาการรบกวนการใช้งานคลื่นความถี่อย่างรุนแรง และก่อให้เกิดการใช้งานคลื่นความถี่อย่างไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงผลกระทบต่อคุณภาพในการรับฟังรายการต่าง ๆ ของประชาชน เช่นที่เกิดขึ้นในอดีตและปัจจุบัน ดังนั้น ประกาศพิพาทจึงไม่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบ การขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ากล่าวอ้างแต่อย่างใด อนึ่ง ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าทราบว่า จะมีการเปิดให้ลงทะเบียนเพื่อประกอบกิจการกระจายเสียงประเภทบริการทางธุรกิจ หากแต่เมื่อประกาศพิพาทมีผลใช้บังคับโดยไม่มี การเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าสามารถแจ้งความประสงค์หรือลงทะเบียนเพื่อประกอบกิจการทางธุรกิจได้ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ตรวจพิจารณาข้อเท็จจริงในคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งห้า รวมถึงเอกสาร

/ประกอบคำฟ้อง...

ประกอบคำฟ้องโดยละเอียดแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีเอกสารหรือหลักฐานใดที่ยืนยันข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งห้าดังกล่าว

สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างถึง คือ สถานีวิทยุกระจายเสียง ๑ ปณ. ซึ่งเดิมการดำเนินกิจการของสถานีวิทยุดังกล่าวเป็นการดำเนินการของกรมไปรษณีย์โทรเลข ซึ่งต่อมาภายหลังจากการที่มี การแต่งตั้ง กทข. แล้ว มาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ และงบประมาณของ กรมไปรษณีย์โทรเลขไปเป็นของสำนักงาน กทข. ดังนั้น กิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง ๑ ปณ. ของกรมไปรษณีย์โทรเลขจึงโอนมาเป็นทรัพย์สินของสำนักงาน กทข. โดยผล แห่งกฎหมาย ซึ่งต่อมาภายหลังจากที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีผลใช้บังคับ มาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน กทข. ที่มีอยู่ไปเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น กิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง ๑ ปณ. จึงมาอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ โดยผลของกฎหมายเช่นเดียวกัน ซึ่งเมื่อรับโอนกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าว มาแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการบำรุงรักษาและ ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง ๑ ปณ. เป็นกิจการที่ดำเนินการอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบ กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง ๑ ปณ. ต่อไปจนถึงวันที่กำหนดในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้ที่ได้รับสิทธิในการใช้งานคลื่นความถี่ในการดำเนินกิจการสถานี วิทยุกระจายเสียง ๑ ปณ. มาโดยผลของกฎหมาย จึงย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการ แข็งการใช้งานคลื่นความถี่และความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่ตามมาตรา ๘๒ และ มาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งได้มีการ ดำเนินการแจ้งรายละเอียดและความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดแล้ว จึงถือว่าได้รับอนุญาตการใช้งานคลื่นความถี่จาก

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จนกว่าจะถึงกำหนดที่ต้องคืน คดีความถึงตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนด ดังนั้น การดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง ๑ ปณ. ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และไม่อยู่ในบังคับของประกาศที่พิพาทเช่นเดียวกับผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงรายเดิม

ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า ประกาศบัตรผู้ประกาศไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรมที่จะต้องสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชา สื่อสารมวลชนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการอบรม และการทดสอบ อันเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น และก่อให้เกิดภาระเกินสมควร นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ตามมาตรา ๒๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ถือเป็นสื่อสารมวลชนที่สามารถนำพาข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนได้อย่างแพร่หลาย ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการได้รับชมรายการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ บุคคลที่มีบทบาทสำคัญนอกจากผู้ประกอบการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์แล้ว ผู้จัดรายการ ผู้ผลิตรายการ รวมถึงผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง จึงควรที่จะได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถให้บริการรายการ ผลิตรายการ หรือจัดรายการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้ใช้บริการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเห็นสมควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดอบรมในเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการอบรมสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้ออกประกาศบัตรผู้ประกาศ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งประกาศดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกรอบการดำเนินการจัดอบรมในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้ผู้ที่มีความสนใจและประสงค์จะเข้ารับการอบรมของหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับอนุญาตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้มีมาตรฐานคุณภาพเพียงพอต่อการที่จะส่งผลให้การอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เข้าร่วมการอบรมได้รับการพัฒนาศักยภาพในการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ โดยมีได้กำหนดหรือบังคับให้ผู้ประกอบ

/กิจการ...

กิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ทุกรายจะต้องผ่านการอบรมในหลักสูตรดังกล่าว หรือจะต้องเป็นผู้ได้รับบัตรผู้ประกาศแต่อย่างใด โดยในการจัดอบรมในหลักสูตรดังกล่าว หน่วยงานที่จะขอจัดย่อมมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเช่าสถานที่ ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าอาหาร เครื่องดื่ม เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น หน่วยงานจัดอบรมหากประสงค์จะเรียกเก็บจากผู้เข้าร่วมการอบรมจะต้องเรียกเก็บในอัตราที่เหมาะสม แต่ต้องไม่เกินกว่าที่กำหนดในภาคผนวกของประกาศฉบับนี้ ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ในการออกประกาศบัตรผู้ประกาศจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าคัดค้านคำให้การว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้ชี้แจงรายละเอียดแห่งความเดือดร้อนเสียหายที่ได้รับจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นลำดับขั้นตอนอย่างครบถ้วนชัดเจน พร้อมทั้งได้แนบเอกสารหลักฐานสนับสนุนทั้งประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และคดีนี้เป็นความเดือดร้อนสาธารณะที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้ยื่นฟ้องคดีนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และแม้ในวันที่ยื่นฟ้องคดีนี้ประกาศ เรื่อง การอบรมและทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศยังไม่มีผลบังคับใช้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ประกาศแจ้งและได้นำร่างประกาศดังกล่าวออกแสดงต่อสาธารณะว่าจะใช้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในประกาศดังกล่าว เมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งห้าพิจารณาร่างประกาศดังกล่าวแล้วเห็นว่า หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในประกาศฉบับนี้เป็นการจำกัดสิทธิหรือสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล กรณีนี้จึงเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ส่วนกรณีที่ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ามิใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาล นั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า ไม่ปรากฏข้อโต้แย้งในคำให้การมาหักล้างประเด็นนี้ให้สิ้นกระแสความ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีภาระต้องพิสูจน์ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และเมื่อการปฏิบัติหน้าที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะแก้ไขอย่างไร และเหตุที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ายังไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงเนื่องจากติดเงื่อนไขจากหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกำหนด และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกประกาศฉบับเดิม และนำประกาศที่พิพาทมาใช้บังคับ ทำให้ผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียนไว้ตามประกาศฉบับเดิมเสียโอกาสที่จะลงทะเบียนตามประกาศฉบับนี้ และหมดสิทธิที่จะยื่นคำขออนุญาต

/เกี่ยวกับการ...

เกี่ยวกับการมี ใช้ และจัดตั้งสถานีวิทยุคมนาคมด้วย ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการออกประกาศพิพาท และเหตุแห่งการยื่นฟ้องคดีนี้เนื่องจากผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด และไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับโยนความรับผิดชอบให้กับฝ่ายผู้ฟ้องคดีทั้งห้าว่าไม่มีใบอนุญาต ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ประกาศแผนแม่บทมาบังคับใช้เป็นระยะเวลาานพอสมควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขอันถูกต้องตามกฎหมายมาบังคับใช้ได้แล้ว และผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า การทดลองออกอากาศก็คือการใช้คลื่นความถี่วิธีหนึ่ง เพราะเหตุใดจึงไม่จัดสรรคลื่นความถี่ให้กับผู้ทดลองออกอากาศให้ถูกต้อง และเมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงอาจจะได้รับการทดลองออกอากาศไปเรื่อยๆ ทั้งที่กฎหมายกำหนดให้ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงมีอายุไม่เกินเจ็ดปี ซึ่งค่าธรรมเนียมในการประกอบกิจการก็จะตกเป็นภาระกับผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า กรณีนี้เป็นการเตรียมความพร้อมไปสู่การกำกับดูแลภายใต้ระบบการออกใบอนุญาต นั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า การเตรียมความพร้อมดังกล่าวมิใช่การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อกีดกันผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงให้ไม่มีโอกาสประกอบกิจการดังกล่าว และหากไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามที่กฎหมายบัญญัติให้ชัดเจน เท่ากับที่ผ่านมาคลื่นความถี่ยังไม่ได้รับการจัดสรร และหากมีผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่มีเพียงใบอนุญาตให้ทดลองประกอบกิจการเท่านั้น แล้วมีผู้มาขออนุญาตใช้คลื่นความถี่ในภายหลังในช่วงที่มีการออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่จะแก้ปัญหาได้อย่างไร และจะมีหลักประกันให้ผู้ประกอบการใช้คลื่นความถี่อยู่ก่อนอย่างไร และหากผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทดลองออกอากาศไม่สามารถประมูลคลื่นความถี่นั้นได้ จะใช้คลื่นความถี่ต่อไปได้หรือไม่ รวมทั้งปัญหาของผู้ที่รอการพิจารณาอนุญาตให้ทดลองประกอบกิจการ ซึ่งจะเป็นปัญหาไม่จบสิ้น ซึ่งในการนี้ นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และนายธราธร รัตนนฤมิตศร นักวิชาการที่ร่วมยกวางพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ความเห็นไว้ว่า คลื่นความถี่เป็นทรัพยากรของชาติที่ใช้ได้โดยไม่หมดสิ้น แต่มีอยู่อย่างจำกัดในแต่ละช่วงเวลา การมีอย่างจำกัดของคลื่นความถี่ หมายถึง การที่ประมาณการใช้คลื่นความถี่ถูกจำกัดตามช่วงเวลา สถานที่ และกำลังส่งซึ่งเป็นคลื่นความถี่ที่เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ามีปริมาณทั้งสิ้น ๓,๐๐๐ GHz ในปัจจุบันสามารถใช้คลื่นความถี่ได้ ๖๐ GHz ด้วยการพัฒนาทางเทคโนโลยี คาดว่า

/ในอนาคต...

ในอนาคตจะสามารถใช้คลื่นความถี่ได้ถึง ๓๐๐ GHz ซึ่งการบริหารคลื่นความถี่ประกอบด้วย

- ๑) การกำหนดย่านความถี่ เช่น การจัดทำผังคลื่นความถี่
- ๒) การประกาศกฎเกณฑ์การบริหารคลื่นความถี่ เช่น การใช้คลื่นความถี่ร่วม หรือการใช้คลื่นความถี่ซ้ำ
- ๓) การจัดสรรคลื่นความถี่แก่ผู้ใช้แต่ละรายโดยการออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามย่านความถี่ที่กำหนด

เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า ประกาศพิพาทมิใช่มาตรการชั่วคราวที่กำหนดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยอมรับว่า มิใช่การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการพิจารณาอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง หรือหลักเกณฑ์เพื่อการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่อาจบริหารคลื่นความถี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือเป็นไปตามหลักการที่กฎหมายกำหนด ประกาศที่พิพาทจึงออกโดยไม่มีกฎหมายรองรับและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่มีอำนาจออกประกาศฉบับดังกล่าว จึงเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้ให้การโดยชัดแจ้งเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตซ้ำซ้อนที่ทำให้เกิดความยุ่งยากกับผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งกรณีนี้เป็นผลมาจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิได้ปฏิบัติตามหลักกฎหมายสำหรับประเด็นเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมค่าพิจารณาค่าขอทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง (กิจการทางธุรกิจ) จำนวน ๑๐,๗๐๐ บาท ที่ต้องชำระในวันที่ยื่นคำขอ และแม้จะไม่อนุญาตก็จะไม่คืนให้ นั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า เมื่อยังไม่มีการจัดสรรคลื่นความถี่ในส่วนนี้ จะอ้างว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลการใช้คลื่นความถี่ได้อย่างไร และในกรณีที่ไม่ได้รับอนุญาตตามคำขอก็ไม่อาจอ้างได้ว่า เป็นการนำเงินดังกล่าวไปกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ของผู้ที่ยื่นคำขอแต่ไม่ได้รับอนุญาต การกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงขัดต่อกฎหมาย สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าถูกจำกัดสิทธิในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง นั้น ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามบันทึกถ้อยคำของนางสาวมณีรัตน์ กำจรกิจการ รักษาการผู้อำนวยการกลุ่มงานการอนุญาตประกอบกิจการ ๓ ที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร ว่า ก่อนที่จะมีประกาศพิพาท มีผู้ที่ได้รับใบอนุญาตวิทยุชุมชนอย่างแท้จริงเพียง ๒ สถานี คือ วิทยุชุมชนคนแปลงยาว และวิทยุคริสเตียนยะลา และเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การกีดกันผู้ประกอบกิจการบางกลุ่ม โดยไม่เปิดโอกาสให้ใช้สิทธิเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อย่างเท่าเทียมกัน จึงเป็นการจำกัดเสรีภาพเกินจำเป็น และกระทบสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ สำหรับในส่วนของสถานี

วิทยุของ...

วิทยุของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น การดำเนินการดังกล่าวเป็นช่องว่างและได้เปรียบในการประกอบกิจการเพราะผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นทั้งผู้กำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ แต่กลับเป็นผู้ประกอบการใช้คลื่นความถี่เสียเอง อีกทั้งไม่ปรากฏว่าจะมีการคืนคลื่นความถี่เมื่อใด จึงเป็นการกระทำโดยมิชอบ และในความเป็นจริง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีสถานีวิทยุในโครงข่ายมากกว่า ๑๐ สถานี และมีสถานีที่เกิดขึ้นใหม่รวมอยู่ด้วย ส่วนประเด็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอบรมเพื่อรับบัตรผู้ประกาศ นั้น การกำหนดให้ผู้ที่เข้าอบรมต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ถือว่าเป็นการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ในการเข้าถึงสื่อและมีได้ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนของชาติตั้งแต่เยาว์วัยให้ตระหนักถึงการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง อีกทั้งผู้เข้าอบรมบางรายยังอยู่ในวัยศึกษาและยังไม่มีรายได้ การกำหนดค่าใช้จ่ายในการอบรมจึงเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นและก่อให้เกิดภาระเกินสมควร ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีรายรับเป็นจำนวนมากที่สามารถนำมาใช้พัฒนาทรัพยากรบุคคลในส่วนนี้ได้ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าคัดค้านคำให้การในทำนองเดียวกับคำฟ้อง

ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยเช่นเดียวกับคดีของศาลปกครองกลางหมายเลขดำที่ ๓๑๓๘/๒๕๕๕ ซึ่งศาลได้ตั้งภาคีวิชาสาขาวิศวกรรมการบินและอวกาศ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด กรมประชาสัมพันธ์ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นพยานผู้เชี่ยวชาญเพื่อเสนอความเห็นต่อศาลเกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี จึงมีคำสั่งให้นำความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีนี้

ภาคีวิชาสาขาวิชาวิศวกรรมการบินและอวกาศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญไม่ได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาล

บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญ ชี้แจงว่า บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการของสถานีวิทยุกระจายเสียงเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเริ่มเด่นชัดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการดำเนินการในลักษณะของธุรกิจเพราะมีการอนุญาตให้มีการโฆษณาได้ ทำให้การขยายตัวของการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ ๗,๐๐๐ กว่าสถานี ปัจจุบัน สถานีวิทยุกระจายเสียงที่แจ้งความประสงค์เป็นผู้ทดลองออกอากาศชั่วคราวมีมากกว่า ๗,๐๐๐ สถานี หากจะดำเนินการอนุญาตให้เป็นผู้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงได้ทุกสถานีหรือให้มากที่สุด และ

/จะไม่เกิดการ...

จะไม่เกิดการรบกวนซึ่งกันและกัน จะต้องจำกัดขอบเขตพื้นที่ให้บริการโดยควบคุมกำลังเครื่องส่งวิทยุ และความสูงของสายอากาศเพื่อให้สามารถใช้ปริมาณคลื่นความถี่ที่ใช้ในย่านการส่งวิทยุกระจายเสียงในระบบ FM ที่มีเพียง ๒๐ MHz สามารถแบ่งช่องความถี่ในการออกอากาศได้ ๘๒ ช่อง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดลักษณะทางเทคนิคให้กำลังส่งของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงของการอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งรวมถึงวิทยุชุมชนต่าง ๆ จะต้องไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ และมีรัศมีการกระจายเสียงไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร จะก่อให้เกิดผลดีต่อการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง โดยที่ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นประกาศที่ออกมาใช้บังคับก่อนประกาศที่พิพาท มีข้อกำหนดของเครื่องส่งใช้กำลังคลื่นพาห์ที่กำหนด (Rated Carrier Power) ที่อนุญาตให้ใช้งาน จะต้องมีค่าไม่เกิน ๒๐๐ วัตต์ ดังนั้น สถานีที่ใช้กำลังส่งมากกว่า ๒๐๐ วัตต์ จึงไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายมาก่อนหน้านี้ และกรณีที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศที่พิพาท ได้กำหนดให้เครื่องส่งใช้กำลังคลื่นพาห์ที่กำหนดไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ ซึ่งเป็นการเพิ่มกำลังส่งที่ถูกต้องตามกฎหมายให้มากกว่าประกาศฉบับเดิม กรณีนี้จึงไม่เกิดผลเสียกับวิทยุชุมชน แต่จะเป็นผลดีในด้านการลดความรุนแรงของการรบกวนสถานีอื่น ๆ ตลอดจนย่านความถี่อื่น ๆ โดยเฉพาะย่านความถี่ที่บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ใช้งาน โดยที่ประกาศดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่รายละเอียดช่องความถี่วิทยุ และมาตรฐานทางเทคนิคเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงที่ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง หลักเกณฑ์ดังกล่าวหากผู้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด จะช่วยให้การใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม โดยจะลดการเกิดคลื่นความถี่รบกวนเข้ามาในย่านความถี่ใช้งานของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เนื่องจากปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงเลือกความถี่ กำลังส่ง ที่ส่งออกอากาศกันอย่างอิสระ โดยไม่ได้พิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือย่านความถี่ของหน่วยงานอื่นที่จะได้รับผลกระทบ ดังนั้น การปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวย่อมทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศกับนักบิน และระบบเครื่องช่วยการเดินอากาศในการนำ

/เครื่องบินลง...

เครื่องบินลงสู่ท่าอากาศยานได้อย่างปลอดภัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยที่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่พบการรบกวนจากการส่งกระจายเสียงสถานีวิทยุอื่นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และภูมิภาคแต่อย่างใด เนื่องจากสถานีของผู้ประกอบการได้พิจารณาการกำหนดความถี่ที่ใช้ งานตามแผนความถี่วิทยุกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม. ของประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๘ เช่น ช่องความถี่ที่กำหนดในจังหวัดเดียวกัน ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มีระยะห่างระหว่างกัน ไม่น้อยกว่าสามช่องความถี่ ให้มีระยะห่างระหว่างช่องข้างเคียงมีค่า ๒๕๐ กิโลเฮิร์ตซ์ และยกเว้นไม่กำหนดให้ใช้งานช่องสุดท้ายเนื่องจากเป็นความถี่ปลายย่านซึ่งอาจจะเกิดการรบกวนความถี่ที่ใช้ในกิจการอื่นในย่านความถี่ถัดไป การดำเนินการดังกล่าวมีผลให้มีช่องความถี่ทั้งหมด ๘๐ ช่อง ที่สามารถจัดลงในแผน กำหนดให้กำลังส่งออกอากาศ (ERP) ของ สถานีกระจายเสียงระบบ FM ในต่างจังหวัดมีขนาดไม่เกิน ๔ กิโลวัตต์ ใช้ความสูงของเสาอากาศส่ง ๑๐๐ เมตร และสายอากาศรับ ๑๐ เมตร เหนือระดับพื้นดิน ช่องความถี่ที่อยู่ติดกันในกรุงเทพมหานคร อยู่ห่างกัน ๕๐๐ กิโลเฮิร์ตซ์ (สองช่องความถี่) ค่าความแรงของสัญญาณที่ต้องการรับฟัง คือ ๐.๕ มิลลิโวลต์/เมตร สำหรับเขตชนบท ๒ มิลลิโวลต์/เมตร สำหรับเขตในเมือง ๕ มิลลิโวลต์/เมตร สำหรับเขตเมืองใหญ่ มีสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ FM ที่ได้รับอนุญาตทั้งหมด ๓๑๔ สถานี เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงของผู้ประกอบการได้รับอนุญาตให้นำเข้า และผ่านการรับรองมาตรฐาน การติดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงเป็นไปตามมาตรฐาน ดังนั้น เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงของผู้ประกอบการรายอื่นจึงไม่ก่อให้เกิดการรบกวนการใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด สำหรับปัญหาการรบกวนในกิจการของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ที่ได้รับผลกระทบ เป็นการรบกวนที่มีสาเหตุจากสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เกิดขึ้นใหม่ซึ่งมีมากกว่า ๗,๐๐๐ สถานี จากสถิติหนังสือการแจ้งข้อร้องเรียนการรบกวนจากบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ไปยังสำนักงาน กสทช. เมื่อสำนักงาน กสทช. ออกไปค้นหาแล้วมีหนังสือตอบกลับมาพบว่า สาเหตุการรบกวนมาจากสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เกิดขึ้นใหม่ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ออกไปค้นหาต้นเหตุแหล่งที่มาของสัญญาณรบกวนก็พบว่า สาเหตุการรบกวนมาจากสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เกิดขึ้นใหม่เช่นกัน ซึ่งเครื่องส่งวิทยุของสถานีวิทยุกลุ่มนี้ยังไม่ได้รับการตรวจสอบรับรองมาตรฐานทางเทคนิคและติดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง อีกทั้งไม่ได้พิจารณาการใช้แผนความถี่วิทยุกระจายเสียง ดังนั้น การไม่ห้ามหรือห้ามผู้ประกอบการรายอื่นจะยังทำให้เกิดปัญหาเรื่องการใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการกระจายเสียงรบกวนการใช้งานคลื่นความถี่

/ในกิจการ...

ในกิจการของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เนื่องจากปัญหาการรบกวนเกิดจาก สถานีวิทยุกระจายเสียงที่เกิดขึ้นใหม่แทบทั้งสิ้น บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เห็นว่า ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด เพื่อให้สถานี วิทยุปฏิบัติตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่พิพาท และเนื่องจากในรายละเอียดตาม ประกาศดังกล่าว กำหนดให้ผู้ขออนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงต้องนำ เครื่องส่งวิทยุเข้าตรวจรับรองมาตรฐานทางเทคนิคเท่านั้น แต่ไม่มีข้อกำหนดในการ ตรวจสอบอุปกรณ์ทั้งระบบของสถานี เช่น การเชื่อมต่อระบบเครื่องส่ง สายส่งกำลัง สายอากาศ ระบบไฟฟ้า ระบบกราวด์ การควบคุมอุณหภูมิ เป็นต้น ตลอดจนกระบวนการ ในการซ่อมบำรุงประจำปี เพื่อให้เครื่องส่งวิทยุของสถานีอยู่ในมาตรฐาน ดังนั้น จึงควร พิจารณาในประเด็นดังกล่าวเพื่อนำมาเป็นข้อบังคับต่อไป และตามประกาศดังกล่าว กำหนดให้ผู้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงต้องนำเครื่องส่งวิทยุเข้าตรวจรับรอง มาตรฐานทางเทคนิค ในกรณีที่เครื่องส่งวิทยุที่ใช้งานไม่ผ่านมาตรฐานทางเทคนิค ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ ควรระบุให้ผู้ประกอบการวิทยุชุมชนทราบว่า เครื่องส่งรุ่นใดบ้างที่ผ่านมาตรฐาน โดยให้ ผู้นำเข้าผ่านกระบวนการ Type Approval เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ประกอบการที่มีทุนทรัพย์ สามารถพิจารณาจัดซื้อจัดหาเข้ามาใช้งาน โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนสถานีอื่น หรือผ่าน ความถี่ที่หน่วยงานอื่นใช้งาน

กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญชี้แจงว่า กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดี ออกประกาศกำหนดลักษณะทางเทคนิคให้กำลังส่งของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงของการ อนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงจะต้องไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ และมีรัศมีการ กระจายเสียงไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร จะก่อให้เกิดผลดีต่อการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่ง วิทยุกระจายเสียง และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากตามข้อ ๗ ของประกาศดังกล่าว กำหนดให้ผู้ที่ได้รับสิทธิทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราว ผู้ได้รับ อนุญาต หรือผู้ที่ไต่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ที่มีอยู่ก่อนวันที่คณะกรรมการกำหนด เป็นผู้ที่มีสิทธิยื่นคำขอ ทดลองประกอบกิจการตามประกาศนี้ ดังนั้น ในกรณีที่มีการกำหนดกำลังส่งออกอากาศ วิทยุกระจายเสียงไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ และมีรัศมีการกระจายเสียงไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร มีความ เหมาะสมสำหรับกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทกิจการบริการชุมชน เพราะเป็นการ ให้บริการชุมชนขนาดเล็ก พื้นที่รัศมีให้บริการไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร และข้อกำหนดตาม

/หลักเกณฑ์...

หลักเกณฑ์ทางเทคนิคตามภาคผนวก ง ก็เป็นไปตามมาตรฐานสากลในการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง และการกำกับกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง เพื่อไม่เกิดการรบกวนการกระจายเสียงในพื้นที่บริการวิทยุกระจายเสียงในพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนผลเสียที่เกิดขึ้นกับวิทยุชุมชนที่ต้องลดกำลังส่ง จะมีวิธีใดที่จะแก้ไขเพื่อไม่ให้กระทบถึงประโยชน์สาธารณะ นั้น อาจดำเนินการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนในลักษณะเครือข่ายหลายๆ สถานีในพื้นที่ใกล้เคียง ก็จะสามารถเพิ่มเขตบริการวิทยุกระจายเสียง เพิ่มรัศมีมีการกระจายเสียงได้มากกว่า ๒๐ กิโลเมตร และวิทยุชุมชนที่ให้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะควรจะดำเนินการขออนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทกิจการบริการสาธารณะ หรือขออนุญาตตามข้อ ๘ ของประกาศดังกล่าว ที่กำหนดว่า ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ วิธีการขอตกลงประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงบางประเภท เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลหรือประโยชน์สาธารณะอื่นใด คณะกรรมการอาจเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาตก็ได้ โดยจะประกาศให้ทราบล่วงหน้า ส่วนการใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการกระจายเสียง แม้จะใช้ความถี่ย่านความถี่ต่างกัน แต่ก็มีบางความถี่ที่ใช้งานความถี่ใกล้เคียงกัน และในกรณีสถานีวิทยุชุมชนกระจายเสียงด้วยกำลังส่งออกอากาศสูงมาก และอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับสนามบินก็จะมีผลกระทบคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินได้ ซึ่งตามประกาศดังกล่าว ภาคผนวก ข มาตรฐานทางเทคนิคเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงสำหรับการทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับการแพร่แปลกปลอม และการแพร่นอกแถบ เป็นการแพร่คลื่นความถี่ที่สายอากาศของเครื่องส่งวิทยุชุมชนซึ่งเป็นความถี่อื่น และเป็นความถี่ตรงกับคลื่นวิทยุสื่อสารในกิจการวิทยุการบิน ถ้าเครื่องส่งวิทยุชุมชนออกอากาศกำลังส่งสูงก็จะมีผลทำให้เกิดคลื่นรบกวนที่มีระดับสัญญาณรบกวนสูงเกินกว่าที่กำหนด ทำให้เกิดการรบกวนคลื่นวิทยุสื่อสารในกิจการวิทยุการบินได้ ส่วนการที่ไม่ห้ามผู้ประกอบการรายอื่นจะยังทำให้เกิดปัญหาการใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการกระจายเสียงรบกวนการใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบิน ในกรณีที่สถานีวิทยุชุมชนกระจายเสียงด้วยกำลังส่งออกอากาศสูงมาก และอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับสนามบิน ส่วนการป้องกันการรบกวนคลื่นวิทยุความถี่ในกิจการวิทยุการบินกระทำได้โดยในการออกใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะต้องกำหนดความถี่ กำลังส่งออกอากาศ และสถานที่ที่ต้องไม่ใกล้กับสนามบิน

บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญชี้แจงว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นแห่งคดีไม่อยู่ในภารกิจและความรับผิดชอบตามวัตถุประสงค์ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จึงไม่ได้ชี้แจงเกี่ยวกับประเด็นตามที่ศาลมีคำสั่ง

/กระทรวงวิทยาศาสตร์...

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญชี้แจงว่า การที่ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดลักษณะทางเทคนิคให้กำลังส่งของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงของการอนุญาตทดลอง ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งรวมถึงวิทยุชุมชนต่าง ๆ จะต้องไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ และมีรัศมีการกระจายเสียงไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร นั้น ประกาศดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีต่อการ จัดสรรคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง และการกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง กล่าวคือ ในสถานการณ์ปัจจุบันมีจำนวนสถานีวิทยุชุมชนมากกว่า ทรัพยากรคลื่นความถี่ที่จะสามารถรองรับได้ การบริหารจัดการคลื่นความถี่จึงมีความจำเป็น อย่างมากที่จะทำให้สถานีวิทยุชุมชนที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถที่จะทดลองประกอบกิจการใช้ งานร่วมกันได้บนทรัพยากรคลื่นความถี่ที่มีอยู่จำกัด โดยในอดีตในช่วงเริ่มต้นของการมีวิทยุ ชุมชน นั้น มีสถานีวิทยุชุมชนจำนวนไม่มาก แต่ละสถานีตั้งอยู่ห่างไกลกัน สถานีวิทยุชุมชน ออกอากาศด้วยกำลังส่งเพียง ๑๐ - ๓๐ วัตต์ ก็สามารถให้บริการวิทยุกระจายเสียงครอบคลุม ได้เกินกว่า ๒๐ กิโลเมตร และบางสถานีสามารถให้บริการครอบคลุมได้ทั้งจังหวัด แต่ต่อมา เมื่อมีจำนวนสถานีวิทยุชุมชนเพิ่มมากขึ้น และมีการตั้งสถานีวิทยุชุมชนใกล้กัน มีการใช้คลื่น ความถี่ที่ซ้อนทับกัน ทำให้เริ่มมีการรบกวนสัญญาณวิทยุซึ่งกันและกันมากขึ้น และมีปัญหา ที่เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงของวิทยุชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน มีการสร้างคลื่นความถี่ แปรกลปปลอม และแพร่คลื่นความถี่นอกเหนือจากคลื่นที่ใช้ ออกอากาศ คลื่นความถี่ แปรกลปปลอมนี้จะไปรบกวนคลื่นวิทยุชุมชนอื่น เมื่อสถานีวิทยุชุมชนได้รับสัญญาณวิทยุ รบกวนมากขึ้น ส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาโดยการเพิ่มกำลังส่งของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงให้ สูงขึ้น เพื่อให้สัญญาณวิทยุของตนเองมีความแรงของสัญญาณที่สูงเพื่อกลบสัญญาณรบกวน เพื่อคงคุณภาพการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของตนเองไว้ แต่ปัญหาเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงที่ ไม่ได้มาตรฐานยังไม่ได้รับการแก้ไข จนกระทั่งเกิดสัญญาณรบกวนที่รุนแรงจนรบกวน กิจการอื่น ๆ เช่น คลื่นความถี่ของวิทยุการบิน และหากทุกสถานีออกอากาศด้วยกำลังส่งสูง การรบกวนสัญญาณวิทยุจะมีระดับที่สูงมาก จนในที่สุดจะไม่สามารถรับฟังรายการของสถานี วิทยุใด ๆ ได้ชัดเจนเลย นอกจากนี้ ประกาศฉบับดังกล่าวยังกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานทาง เทคนิคของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงสำหรับการทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง (ภาคผนวก ข) ซึ่งการที่เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด จะลด ผลกระทบของสัญญาณรบกวนได้อย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาข้อกำหนดทางเทคนิคด้านกำลัง

/ส่งของเครื่องวิทยุ...

ส่งของเครื่องวิทยุกระจายเสียง ไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ รัศมีกระจายเสียงไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร เป็นระดับที่เหมาะสม เมื่อพิจารณาจากจำนวนสถานีวิทยุชุมชนและจำนวนทรัพยากรคลื่นความถี่ที่มีอยู่จำกัด ถ้ามีการกำหนดให้กำลังส่งของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงสูงขึ้น และรัศมีการกระจายเสียงที่มากขึ้น พื้นที่และทรัพยากรคลื่นความถี่ที่มีอยู่ไม่พอเพียงที่จะรองรับการให้บริการกระจายเสียงวิทยุของวิทยุชุมชนทั้งหมดได้ ซึ่งจะมีการซ้อนทับกันของคลื่นความถี่วิทยุในพื้นที่การให้บริการเดียวกัน เกิดการรบกวนซึ่งกันและกัน มีผลให้รัศมีการกระจายเสียงที่รับฟังวิทยุได้อย่างชัดเจนลดลงกว่าที่กำหนดไว้เดิม กรณีที่กำหนดให้สถานีวิทยุชุมชนที่ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงปฏิบัติตามประกาศที่พิพาทดังกล่าว จะมีผลดีกับสถานีวิทยุชุมชนโดยรวม อย่างไรก็ตาม บางสถานีวิทยุชุมชนที่ให้บริการกระจายเสียงวิทยุที่เป็นประโยชน์สาธารณะ และมีรัศมีการกระจายเสียงเดิมมากกว่าที่ประกาศกำหนดไว้ จะได้รับผลกระทบจากการกำหนดให้รัศมีกระจายเสียงลดลง เพื่อลดผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ จึงควรดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) สถานีวิทยุชุมชนดำเนินการทดลองประกอบกิจการตามที่ประกาศกำหนด แต่จะเพิ่มรัศมีการให้บริการโดยการเชื่อมโยงสัญญาณกับสถานีวิทยุชุมชนอื่นๆ ข้างเคียงในการออกอากาศที่เป็นเนื้อหาเดียวกัน เป็นการกระจายเสียงวิทยุเนื้อหาเดียวกันในหลายๆ สถานี ครอบคลุมพื้นที่ต่อเนื่องกัน (๒) กำหนดให้มีการจัดสรรคลื่นความถี่เป็นการเฉพาะสำหรับสถานีวิทยุชุมชนที่ให้บริการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ (๓) เพิ่มช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารนอกเหนือการใช้สถานีวิทยุชุมชน เช่น การแพร่ภาพหรือวิทยุผ่านดาวเทียม การกระจายเสียงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น (๔) ลดจำนวนสถานีวิทยุชุมชนลงให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับพื้นที่การกระจายเสียง และทรัพยากรคลื่นความถี่ และประกาศที่พิพาทจะช่วยให้การใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินมีประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าในปัจจุบัน กล่าวคือ ประกาศดังกล่าวมีการกำหนดลักษณะทางเทคนิคด้านกำลังส่งของเครื่องวิทยุกระจายเสียง รัศมีการกระจายเสียง เงื่อนไขการใช้คลื่นความถี่ รวมถึงมาตรฐานทางเทคนิคของเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียง สำหรับการทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งปัญหาการรบกวนการใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบิน สาเหตุหลักมาจากเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงที่ไม่ได้มาตรฐานของวิทยุชุมชน มีการสร้างคลื่นความถี่แปลกปลอมและแพร่คลื่นความถี่นอกเหนือจากคลื่นที่ใช้ออกอากาศ คลื่นความถี่แปลกปลอมนี้จะไปรบกวนคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบิน และเมื่อผนวกกับสถานีวิทยุชุมชนออกอากาศด้วยกำลังส่งที่สูงมาก ซึ่งเป็นส่วนเสริมให้มีการรบกวนสัญญาณวิทยุของกิจการวิทยุการบินอย่างรุนแรง และมี

/ผลกระทบ...

ผลกระทบเป็นพื้นที่กว้าง ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการเดินอากาศ ถ้าการ
 ควบคุมต่อกิจการวิทยุการบินยังดำเนินต่อไป อาจจะทำให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุทางการ
 บินได้ ดังนั้น การปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวจะมีส่วนช่วยลดสัญญาณรบกวนจากวิทยุ
 ชุมชนต่อกิจการวิทยุการบินได้อย่างชัดเจน ซึ่งสถานีวิทยุชุมชนทุกสถานีต้องปฏิบัติ
 ตามประกาศดังกล่าว ส่วนผู้ประกอบการรายอื่นที่เป็นสถานีวิทยุหลักที่มีอยู่เดิมที่อยู่
 นอกเหนือการบังคับใช้ของประกาศดังกล่าว แต่สถานีวิทยุหลักเหล่านี้ถูกกำกับดูแลเกี่ยวกับ
 เงื่อนไขการใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปตามแผนความถี่วิทยุกระจายเสียงระบบ เอฟ. เอ็ม. ของ
 ประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งสถานีวิทยุหลักส่วนใหญ่ออกอากาศด้วยเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียง
 ที่มีมาตรฐาน การควบคุมความถี่ในกิจการวิทยุการบินมีน้อยเมื่อเทียบกับการควบคุมจาก
 วิทยุชุมชน ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นสถานีวิทยุชุมชนที่ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงที่
 ต้องปฏิบัติตามประกาศดังกล่าว หรือสถานีวิทยุหลักที่ต้องปฏิบัติตามแผนความถี่
 วิทยุกระจายเสียงระบบ เอฟ. เอ็ม. ของประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๘ การกำกับดูแลให้ทุกสถานี
 วิทยุปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้ลดสัญญาณรบกวนต่อ
 กิจการวิทยุการบินได้เป็นรูปธรรม

ศาลออกนึ่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ โดยได้รับฟังสรุป
 ข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีด้วยแล้ว

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ
 ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
 ได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง
 พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยประกาศฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่ง
 ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า ประกาศดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากในข้อ ๗
 ของประกาศฉบับนี้กำหนดให้ผู้ที่ได้รับสิทธิทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราว
 ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ที่ไต่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามประกาศคณะกรรมการกิจการ
 โทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน
 ชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ที่มีอยู่ก่อนวันที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและ
 กิจการโทรทัศน์กำหนด เป็นผู้มืสิทธิยื่นคำขอตกลงประกอบกิจการตามประกาศนี้
 ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า ด้วยข้อกำหนดดังกล่าวทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเสียสิทธิในการประกอบ
 กิจการวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีไต่อยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามข้อ ๗

/ของประกาศ...

ของประกาศพิพาท โดยผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า สืบเนื่องมาจากก่อนหน้านี้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติยังมีได้เปิดให้มีการแจ้งความประสงค์หรือลงทะเบียนประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทธุรกิจ ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกรณีนี้ และประกาศดังกล่าวออกโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อยู่ในฐานะองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลคลื่นความถี่ แต่กลับประกอบกิจการสถานีวิทยุแข่งขันกับผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง โดยไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีหรือผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงรายอื่น กล่าวคือ ประกาศที่พิพาทกำหนดให้เครื่องส่งกำลังคลื่นมีค่าไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ ความสูงของสายอากาศไม่เกิน ๖๐ เมตร แต่สถานีวิทยุของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเช่นว่านั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และเป็นการจำกัดสิทธิเกินความจำเป็น อีกทั้งเห็นว่า ประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ทดลองประกอบกิจการกระจายเสียงต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นค่าพิจารณาค่าขอ ซึ่งถือได้ว่าเป็นค่าธรรมเนียมนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดกฎเกณฑ์การอบรมและทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศ อันมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร โดยมีการกำหนดให้ผู้ที่มิสิทธิเข้าอบรมเป็นผู้ประกาศต้องสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาสื่อสารมวลชนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรมและทดสอบ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

ในเบื้องต้นมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองโต้แย้งว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่เป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อีกทั้งเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้า นำคดีมาฟ้องต่อ

/ศาลปกครอง...

ศาลปกครองล่วงเลยกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมีประเด็นต้องวินิจฉัยก่อนว่า ข้อโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดังกล่าวฟังขึ้นหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าฟ้องว่าพวกตนมีความประสงค์ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประเภทธุรกิจ แต่ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่สามารถยื่นคำขอเพื่อเป็นผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงได้ เนื่องจากข้อ ๗ ของประกาศดังกล่าว กำหนดให้ผู้ที่ได้รับสิทธิทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราว ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ที่ไต่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ที่มีอยู่ก่อนวันที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์กำหนด เป็นผู้ที่มีสิทธิยื่นคำขอทดลองประกอบกิจการตามประกาศนี้ แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่อยู่ในเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ ของประกาศพิพาท จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากข้อกำหนดในประกาศดังกล่าว ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ นอกจากนี้ระยะเวลาในการฟ้องคดีเป็นเรื่องเกี่ยวกับการคำนวณนับระยะเวลา เมื่อพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้กำหนดวิธีการนับระยะเวลาไว้เป็นพิเศษ จึงต้องนำหลักทั่วไปตามมาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ประกาศของ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ ดังนั้น วันที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีคือวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ และในการนับระยะเวลาไม่นับวันที่เกิดเหตุหรือวันที่รู้เหตุนั้นๆ ต้องนับวันถัดไปจึงต้องนับหนึ่งในวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๕ เมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งห้านำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ จึงอยู่ภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในประเด็นนี้จึงฟังไม่ขึ้น

/มีประเด็น...

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่กำหนด หลักเกณฑ์ผู้มีสิทธิยื่นคำขอทดลองประกอบกิจการตามประกาศฉบับนี้ไว้ในข้อ ๗ ของประกาศดังกล่าว โดยให้ผู้ที่ได้รับสิทธิทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราว ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ที่ไต่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามประกาศคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ที่มีอยู่ก่อนวันที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์กำหนด เป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอทดลองประกอบกิจการตามประกาศฉบับนี้ เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลอง ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการอนุญาตทดลองประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบการออก ใบอนุญาตตามประเภทที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด โดยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนด ลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียง พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่น ความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคมในการประกอบกิจการกระจายเสียง และเพื่อรักษาคุณภาพ ของการรับฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนทั้งในด้านของคุณภาพทางเทคนิค คุณภาพ ของเนื้อหารายการ โอกาสการเข้าถึงของประชาชน ให้มีความเป็นธรรม และยังประโยชน์ เชิงเศรษฐกิจของสังคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคง และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการสื่อมวลชนของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน โดยประกาศของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗ (๓) (๔) (๕) (๖) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๓) (๑๗) (๑๘) และ (๒๔) และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในการ กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

เพื่อให้ผู้ใช้บริการ...

เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และปราศจากการรบกวนซึ่งกันและกัน ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท ตลอดจนกำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และในกิจการวิทยุคมนาคม และอาศัยบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้เหตุผลในการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่เป็นมูลเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ว่า เพื่อเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาให้สิทธิในการทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ทั้งประเภทบริการสาธารณะ บริการชุมชน และบริการทางธุรกิจ แก่ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าสู่มาตรการชั่วคราวก่อนเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบการออกใบอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะมีการกำหนดเงื่อนไขทั้งในด้านเทคนิค การจัดทำผังรายการ การควบคุมคุณภาพ เนื้อหารายการ การดำเนินการเพื่อหารายได้ใน การดำเนินกิจการวิทยุกระจายเสียง ที่มีความสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ รวมถึงกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และกฎหมายว่าด้วยเครื่องวิทยุคมนาคม อันเป็นการเตรียมความพร้อมในภาคปฏิบัติจริงก่อนที่จะมีการเข้าสู่กระบวนการกำกับดูแล โดยการออกใบอนุญาตตามกฎหมายต่อไป โดยก่อนหน้านี้เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้มีการกำหนดให้การจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และการอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จะต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน โดยจะต้องจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ หากแต่ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ไม่ได้มีการแต่งตั้ง กสช. เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตจัดสรรและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการ

/ประกอบกิจการ...

ประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ตามที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนด ส่งผลให้สิทธิของภาคประชาชนที่จะได้ใช้งานคลื่นความถี่เพื่อการดำเนินกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วย องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมยังไม่เกิดผลขึ้นจริงในทางปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันภาคประชาชนบางกลุ่ม ได้ริเริ่มดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนโดยอ้างสิทธิและเสรีภาพในการ แสดงออกตามมาตรา ๓๙ และสิทธิในการใช้งานคลื่นความถี่ซึ่งเป็นทรัพยากรของชาติตาม มาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่การริเริ่มจัดตั้ง และการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนของประชาชนแม้จะเป็นการอ้างพื้นฐาน จากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ หากแต่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและ โทรทัศน์จะต้องดำเนินคดีตามกฎหมายกับกลุ่มประชาชนที่ดำเนินกิจการสถานี วิทยุกระจายเสียงชุมชนดังกล่าว ซึ่งก่อให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์และการทักท้วงของ ภาคประชาสังคมอื่นๆ อย่างกว้างขวาง ต่อมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้มีการเสนอเรื่อง ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีซึ่งมีมติในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ และเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๘ เห็นชอบต่อมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวในการลงทะเบียนของ ประชาชนเพื่อการจัดตั้งจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน ภายใต้หรือในนามของ กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการส่ง วิทยุกระจายเสียง โดยมีการกำหนดเงื่อนไขทางเทคนิคในการส่งวิทยุกระจายเสียง การจัด รายการและเนื้อหาการออกอากาศรายการต่างๆ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวให้มีผลจนกว่าจะ มีการแต่งตั้ง กสช. แล้วเสร็จ ต่อมา เมื่อมีการจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นจำนวนมาก โดยปราศจากการควบคุมหรือกำกับดูแลการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าว ให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด ก่อให้เกิดปัญหาทั้งในส่วนของการ ใช้งานคลื่นความถี่เพื่อการส่งวิทยุกระจายเสียงที่คลื่นความถี่ตามแผนที่กำหนดไว้เดิมไม่ เพียงพอต่อการใช้เพื่อการส่งออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนได้ และในส่วน ของรายการที่มีการออกอากาศผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวในบางครั้งจะเป็น

/รายการที่...

รายการที่มีเนื้อหารายการที่ไม่เหมาะสมหรือต้องห้ามตามกฎหมาย และเมื่อได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตให้กับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชนรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ซึ่งจะมีอายุใบอนุญาตไม่เกิน ๑ ปี โดย กทช. ในขณะนั้น ได้ออกประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) เพื่อเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนให้กับผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงบริการชุมชน (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) และด้วยมีผู้ดำเนินการในลักษณะของวิทยุกระจายเสียงชุมชนซึ่งดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ดังนั้น เพื่อบริหารจัดการกลุ่มผู้ดำเนินการสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวให้เกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงที่ชอบด้วยกฎหมายโดยการยื่นคำขอและเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงได้มีการกำหนดมาตรการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านและเป็นการแก้ไขสภาวะการดำเนินการสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงกำหนดให้ผู้ที่ได้มีการประกอบกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้ดำเนินการในลักษณะการให้บริการวิทยุกระจายเสียงชุมชนอยู่ก่อนวันที่ประกาศฉบับดังกล่าวใช้บังคับและมีคุณสมบัติ รวมถึงความประสงค์ที่จะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชนตามประกาศฉบับดังกล่าว ให้แจ้งความประสงค์ต่อคณะกรรมการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ และเมื่อแจ้งความประสงค์แล้วจะได้รับสิทธิในการทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราว โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กทช. ประกาศกำหนด รวมถึงการดำเนินการเพื่อให้เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงเป็นไปตามมาตรฐานทางเทคนิคที่กำหนด และการดำเนินการเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคมที่ใช้ในการดำเนินการสถานีวิทยุกระจายเสียง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการและเตรียมความพร้อมในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์กำหนด และเพื่อกำกับดูแลการใช้งานคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชนดังกล่าวมิให้เกิดการรบกวนอย่างรุนแรง

/ทิ้งต่อการ...

ทั้งต่อการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและต่อการใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการอื่นๆ เช่น กิจการวิทยุการบิน เป็นต้น และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อใช้กับผู้ประกอบการตามบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามที่กำหนดในแผนแม่บทการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิยื่นคำขอเพื่อทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามประกาศพิพาท แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว กลุ่มที่ ๒ ผู้ที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราวตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ไว้ก่อนวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ แต่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราวจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกลุ่มที่ ๓ ผู้ที่ได้รับสิทธิในการทดลองออกอากาศวิทยุกระจายเสียงอันเนื่องมาจากเป็นผู้แจ้งความประสงค์ไว้ตามข้อ ๑๘ ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ประกอบกับจำนวนคลื่นความถี่ที่กำหนดให้สำหรับการใช้ส่งวิทยุกระจายเสียงในระบบ เอฟ เอ็ม จำนวน ๒๐ MHz ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลและข้อบังคับของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศนั้น เป็นช่วงความถี่ที่มีอยู่อย่างจำกัด หากไม่มีการควบคุมปริมาณการใช้งานคลื่นความถี่ดังกล่าว ย่อมที่จะส่งผลให้เกิดปัญหาในการให้บริการกิจการวิทยุกระจายเสียงอันสืบเนื่องมาจากการเพิ่มจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียง ไม่อาจที่จะควบคุมดูแลให้เกิดการใช้งานคลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ และการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงที่มีคุณภาพ ดังนั้น จึงต้องมีการควบคุมจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงให้มีความเหมาะสมกับปริมาณคลื่นความถี่ที่มีอยู่ กล่าวคือ ในแต่ละเขตพื้นที่นั้นจะต้องมีจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงและมีขอบเขตการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือรัศมีการออกอากาศในขอบเขตที่เหมาะสมปราศจากการรบกวนกันอันจะทำให้การใช้งานคลื่นความถี่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนในพื้นที่สามารถที่จะรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงในเขตพื้นที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความชัดเจนปราศจากการรบกวนของคลื่นความถี่และป้องกันการรบกวนคลื่นความถี่ในกิจการอื่นอย่างรุนแรง อาทิเช่น การรบกวนการใช้งาน

/คลื่นความถี่...

คลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินทั้งในส่วนของการติดต่อสื่อสารระหว่างหอบังคับการบิน และนักบินในขณะที่ทำการบิน รวมถึงระบบการใช้งานคลื่นความถี่เพื่อนำร่องการลงจอดอัตโนมัติของอากาศยาน ซึ่งมีความจำเป็นในกรณีที่ทัศนวิสัยในบริเวณท่าอากาศยาน ไม่เหมาะสมต่อการนำเครื่องลงจอดโดยอาศัยการควบคุมของนักบิน ซึ่งการรบกวนการ ใช้งานคลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินนี้จะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน รวมถึงมาตรฐานความปลอดภัยในการเดินอากาศยาน ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่กำหนดหลักเกณฑ์ผู้มีสิทธิยื่นคำขอตกลงประกอบกิจการตามประกาศฉบับนี้ ไว้ในข้อ ๗ ของประกาศดังกล่าว โดยให้ผู้ที่ได้รับสิทธิทดลองออกอากาศในลักษณะชั่วคราว ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ที่ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามประกาศคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ชั่วคราว (วิทยุกระจายเสียงชุมชน) ที่มีอยู่ก่อนวันที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศนกำหนด เป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอตกลงประกอบกิจการตามประกาศฉบับนี้ จึงถือว่าเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยไม่ ให้มีผลถึงผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงรายเดิม เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้ประกาศกำหนดให้ ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงทุกรายจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรฐานทางเทคนิค ในการใช้คลื่นความถี่ตามที่กำหนดในภาคผนวก ง ของประกาศพิพาท โดยกำหนดให้เฉพาะ ผู้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามประกาศพิพาทเท่านั้นที่จะต้องปฏิบัติตาม เงื่อนไขมาตรฐานทางเทคนิคในการใช้คลื่นความถี่ตามที่กำหนดในภาคผนวก ง ของ ประกาศพิพาท สืบเนื่องมาจากในปัจจุบัน ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับสิทธิในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ ซึ่งได้รับการคุ้มครองสิทธิในการใช้งานคลื่นความถี่และสิทธิในการประกอบกิจการตาม ขอบเขตที่ได้รับการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา ตามนัยมาตรา ๓๐๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับในขณะนั้น ประกอบกับมาตรา ๘๒

และมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และมาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติรับรองให้การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ในการอนุญาตและกำกับดูแลการใช้งานคลื่นความถี่และการประกอบกิจการกระจายเสียงจะต้องไม่กระทบกระเทือนถึงการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งได้กระทำขึ้นก่อนวันที่ประกาศใช้กฎหมายดังกล่าว จนกว่าการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาจะสิ้นผลลง ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจที่จะกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรฐานทางเทคนิคในการใช้คลื่นความถี่เพื่อการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงให้ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงในกลุ่มนี้ปฏิบัติให้แตกต่างไปจากสิทธิเดิมตามที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ได้ สำหรับผู้ที่ได้รับสิทธิในการทดลองออกอากาศ หรือทดลองประกอบกิจการกระจายเสียงตามประกาศหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติกำหนด ซึ่งได้แก่ผู้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามประกาศพิพาท โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด โดยจะต้องส่งวิทยุกระจายเสียงในกำลังส่งไม่เกิน ๕๐๐ วัตต์ สายอากาศสูงไม่เกิน ๖๐ เมตร นับจากพื้นดินที่ทำการติดตั้งเสาอากาศ และมีพื้นที่ในการให้บริการไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร ด้วยเหตุผลเพื่อป้องกันมิให้เกิดการรบกวนระหว่างสถานีวิทยุกระจายเสียงด้วยกันเอง หรือรบกวนการใช้คลื่นความถี่ในกิจการอื่น อันเป็นการคงและรักษาคุณภาพของการให้บริการและการใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามที่วินิจฉัยไปแล้วข้างต้นด้วยเหตุนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้คลื่นความถี่ของผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงทั้งสองกลุ่มให้เท่าเทียมกันได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยไม่ให้มีผลถึงผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงรายเดิม จึงเป็นการกระทำที่มีเหตุผลรับฟังได้ มิใช่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแต่อย่างใด

กรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อยู่ในฐานะที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลคลื่นความถี่และสถานีวิทยุกระจายเสียง แต่กลับประกอบกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงแข่งขันกับผู้ประกอบกิจการโดยไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีหรือผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงรายอื่น จึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม นั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงที่อยู่ในความรับผิดชอบ

/ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ...

ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เดิมเป็นกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมไปรษณีย์โทรเลข ที่โอนมาเป็นทรัพย์สินของสำนักงาน กทช. โดยผลของกฎหมาย ซึ่งต่อมาภายหลังจากที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีผลใช้บังคับ มาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้โอนบรรดากิจการทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน กทช. ที่มีอยู่ไปเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น กิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงของสำนักงาน กทช. จึงมาอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผลของกฎหมายเช่นเดียวกัน ซึ่งการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าว เป็นกิจการที่ดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีสิทธิและหน้าที่ในการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงที่อยู่ในความรับผิดชอบต่อไปจนถึงวันที่กำหนดในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมมีหน้าที่ในการแจ้งการใช้งานคลื่นความถี่และความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่ตามมาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งปรากฏว่า ได้มีการดำเนินการแจ้งรายละเอียดและความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว จึงรับฟังได้ว่า การดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และไม่อยู่ในบังคับของประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ เช่นเดียวกับสถานีวิทยุกระจายเสียงของผู้ประกอบกิจการรายเดิมตามที่วินิจฉัยไปแล้วข้างต้น ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว จึงไม่อาจรับฟังได้

กรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การอบรมและทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศ ซึ่งมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดให้ผู้ที่มีสิทธิเข้าอบรมผู้ประกาศต้องสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาสื่อสารมวลชนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรมและทดสอบ นั้น เมื่อพิจารณาประกาศ กสทช.

/เรื่อง หลักเกณฑ์...

เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ อันเป็นประกาศที่พิพาทในคดีนี้ไม่พบว่า มีกฎเกณฑ์ดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ากล่าวอ้าง แต่พบว่า กฎเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดไว้ในประกาศ กสทช. เรื่อง การอบรมและทดสอบเพื่อรับบัตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับ ข้อเท็จจริงในสำนวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้มีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนประกาศดังกล่าว ดังนั้น ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งห้าในประเด็นนี้จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่า ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้ผู้ทดลองประกอบกิจการกระจายเสียงต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นค่าพิจารณาคำขอ ซึ่งเป็นค่าธรรมเนียมนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดเพราะกฎหมายกำหนดให้มีการชำระค่าธรรมเนียมต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วเท่านั้น เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดประสงค์จะใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ วรรคสอง บัญญัติว่า การยื่นคำขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด เว้นแต่การประกอบกิจการทางธุรกิจให้เป็นไปตามที่กำหนดในวรรคหก วรรคสาม บัญญัติว่า ให้ถือว่าการยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง เป็นการยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ด้วย และเมื่อ กสทช. อนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แล้วให้ถือว่าอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้มีและใช้เครื่องวิทยุคมนาคมและตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมด้วย ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคมที่ระบุไว้ในคำขออนุญาต วรรคหก บัญญัติว่า ในกรณีที่เป็นการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการประกอบกิจการทางธุรกิจตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้ใช้วิธีคัดเลือกโดยวิธีการประมูลคลื่นความถี่ ทั้งในระดับชาติระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น โดยให้แยกกันประมูลในแต่ละระดับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการระยะเวลาและเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า ให้ กสทช. มีอำนาจกำหนด

/อัตราค่าธรรมเนียม...

อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา ๔๑ โดยแยกเป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการ ซึ่งต้องชำระเมื่อได้รับใบอนุญาตและต้องชำระเป็นรายปีในอัตราที่เหมาะสมกับประเภทของใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เว้นแต่ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการทางธุรกิจ ให้ถือว่าเงินที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๔๑ วรรคหก เป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ซึ่งต้องชำระเมื่อได้รับใบอนุญาต และเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วให้นำส่งเข้าเป็นรายได้แผ่นดิน เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา ๔๑ โดยแยกเป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการ ซึ่งต้องชำระเมื่อได้รับใบอนุญาตและต้องชำระเป็นรายปีในอัตราที่เหมาะสมกับประเภทของใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เว้นแต่ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการทางธุรกิจ ให้ถือว่าเงินที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๔๑ วรรคหก เป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ซึ่งต้องชำระเมื่อได้รับใบอนุญาต ดังนั้น เฉพาะผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเท่านั้นที่จะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าว เมื่อพิจารณาประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๐ วรรคสอง กำหนดว่า เมื่อแบบคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอถูกต้องครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบคำขอ เอกสาร และหลักฐานตามวรรคแรกครบถ้วนทุกรายการแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ แจ้งสิทธิการทดลองประกอบกิจการพร้อมเงื่อนไขการทดลองประกอบกิจการให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันทำการนับแต่ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลง ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันแจ้งสิทธิทดลองประกอบกิจการ วรรคสาม กำหนดว่า ให้ผู้ทดลองประกอบกิจการมีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาต โดยต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ระยะเวลาการทดลองประกอบกิจการให้มีระยะเวลาหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ เห็นว่า ผู้ที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการมีสิทธิและหน้าที่ทำนองเดียวกับผู้รับใบอนุญาต ดังนั้น เฉพาะผู้ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการเท่านั้นที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าว และต้องชำระเมื่อได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

/ใช้อำนาจตาม...

ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ออกประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๘ วรรคห้า ที่กำหนดให้ผู้ขอทดลองประกอบกิจการทุกรายต้องชำระค่าธรรมเนียมพิจารณาข้อขอลง จึงเป็นการใช้อำนาจเกินกว่าที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และเป็นการสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนผู้ขอทดลองประกอบกิจการเกินสมควร จึงเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารับฟังได้

พิพากษาเพิกถอนประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ เฉพาะข้อ ๘ วรรคห้า ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายสุรินทร์ ทองมา
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายประวัติน วิสัยกุล
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายวินัย รุ่งรักสกุล
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายนิติ อรรถณะนาค

